Yazar O.Gülşen UZ
Salı, 20 Ekim 2009 16:18

Fikri haklar ile ilgili uyuşmazlıkların çözümünde hızlı sonuç almak uyuşmazlıkların niteliği gereği çok büyük önem arz etmektedir. Bu konuda gerek uygulamacılar (hakimler ve avukatlar) gerekse fikri hakların sahipleri (marka ve patent sahipleri) fikir birliğindeler. Ancak süreç ile ilgili ülkemizdeki işleyişe ilişkin genel istatistikler incelendiğinde örneğin; patent uyuşmazlılarında yaklaşık 1000 gün 3 yıl süren bir yargılama sürecinin söz konusu olduğu gerçeği ile karşı karşıyayız üstelik bu süreç 5 yılla da çıkabilmektedir.

Fikri hakların korunması elbette çok önemli bir husus, üstelik bu konu bir ülkenin gelişmişlik düzeyi ile de yakından ilgili, bu konudaki ilklere bir göz atmak gerekirse fikri hakların korunmasına yönelik Dünyadaki ilk düzenleme 1474 yılında Venedik'te yapılmıştır. Meselenin bizimle ilgili geçmişine baktığımızda konu ile ilgili ilk yasal düzenlemeler; Osmanlı'da 1871 yılında marka korunması ile ilgili Alameti Farika Nizamnamesini, 1879 ise Patentin korunması ile ilgili İhtira Beratı Kanunu'nu görüyoruz.

Fikri ve Sınaî hakların korunması ile ilgili hiç de geç sayılmayacak bir dönemden itibaren yasal düzelemeye sahip olduğumuz ortadır. Peki bu konudaki kıstas yasal düzenlemenin erken yapılması mı, yoksa yasal düzenlemenin etkin kullanılması mı, sanırım yasal düzenlemenin etkin kullanılmasının daha önemli olduğu aşikar. Fikri hakların korunması bazı ülkelerde teknolojik ve ekonomik gelişmeyi hızlandırmış bazılarında ise katı kurallar nedeniyle engellemiş ve yavaşlatmıştır. Bir ülkede fikri hakların gelişmesi için esasen rekabet kurallarının etkin kılınması, ar-ge çalışmalarının teşvik edilmesi ve bunun için bütçe ayrılması, etkili teşvikler büyük önem taşımaktadır. Bu koşulları sağladıktan sonra bu sistemin etkin olabilmesi için sistemin ayaklarının aynı sağlamlıkta olması ve birbirini tamamlaması da büyük önem taşımaktadır. Sistemin etkin kılınmasının araçlarını ise mevzuat, vekillik müessesi, mahkemeler ve patent enstitüsü ile sağlayabiliriz. Bu konunun içerisinde tartışılan bir diğer mesele de Marka Patent Vekilliği müessesesinin yeterli olup olmadığı hususudur. Marka patent vekilliği müessesesi için disiplin hükümleri ve meslek birliği sağlayıcı özel düzenlemeler gerektiği değerlendirilmektedir.

Yazar O.Gülşen UZ
Salı, 20 Ekim 2009 16:18

Sonuç olarak Fikri mülkiyet uyuşmazlıklarının; alternatif uyuşmazlıkların çözümü yönetim ile çözülmesi meselesine dönmek gerekirse; dava yolu ile uyuşmazlıkların çözümünün pahalı, uzun süren ve nadir örneklerin dışında çoğunlukla ehil ellerde olmayan nitelikte olduğunu söylemek mümkündür. Dava yolu; katı şekil kurallarına bağlı, aleni, taktik ve mücadele anlayışına dayalı çoğunlukla konunun uzmanı olmayan ellerde, bağlayıcı hükümlere dayalı nitelikte iken arabuluculuk; esnek yöntem ve teknikler ile tarafları en fazla tatmin edici sonuca ulaşmayı hedefleyen, müzakerelerin özel nitelikte ve kapalı olduğu gizlilik prensipleri çerçevesinde hareket edilen, dostane ve uzlaşmacı, konunun uzmanları tarafından bilgilendirilen bağlayıcı hükme değil tarafları en çok tatmin eden çözüm üzerinde anlaşmaya dayalı bir sistem olarak karşımıza çıkmaktadır.

- 16-17 Ekim 2009 tarihinde İstanbul'da Fisaum ve İtalyan Ticaret Merkezinin birlikte düzenlediği Fikri Mülkiyet Uyuşmazlıklarında Alternatif Uyuşmazlık Çözümleri Seminerinde ifade edilen görüşlerden derlenmiştir.

//